

İÇİNDEKİLER

Giriş	7
Mitos-Mit Kavramı ve Mitlerin Kökeni	9
Mitleri Yeniden Okumak	20
Ortak Bilinçdışı	27
Ortak Bilinçdışının Arketip ve Sembolleri	31
Perseus Miti	40
Kahraman Miti ve Arketipinin Ana Hatları	48
Perseus' u Okumak:	
Kahramanın Geçirdiği Aşamalar İle Arketipler ve Sembollerin Açılımları	57
Kehanet Ve Doğum	57
Perseus' un Yola Çıkışı	75
Perseus' un Yolculuğu	
–Sınavlar ve Erginlenme	83
İlk Eşik ve Yılan Sembolü	83
Perseus ve Medusa	98
Perseus ve Ejderha	106
Perseus' un Dönüşü	110
Sözlük	113
Kaynakça	123

GİRİŞ

Bu kitaba konu olan Perseus miti, diğer birçok mite damgasını vurmuş ve insanın varoluşuna sıkı sıkıya bağlı bir duygu olan korkuyla başlar: Ölüm korkusu. Bu korku, genel olarak kahramanın doğumu ile babaların ya da hüküm sürmekte olan kralların yüreklerine çöreklenen ve çoğu kez kehanetlerden beslenmiş bir korkudur. Firavun'un Musa veya kral Hirodes'in İsa için ya da Oidipus mitinde olduğu gibi birçok kralın kendisinden sonra yerine geçecek oğulları için duyduğu korkudur. Kendisinden sonra hayata hükmedecek, yeni düşlere ve ideallere sahip genç biri tarafından "yok edilmek".

Perseus mitinde de Delphoi kâhini, Argos kralı Akrisios'a, ileride kızı Danae'den doğacak torunu tarafından öldürüleceğini bildirir. Akrisios korkuya kapılır ve tek kızı Danae'yi bir çocuk doğurmasın diye yeraltında demirden yapılmış bir odaya kapatır. Ama tanrılar tanrısı Zeus güzel prensese âşık olur ve Danae'nin hücreğine altın bir yağmur olarak yağarak kızı hamile bırakır. Akrisios'un önlemlerine rağmen kehanet gerçekleşmiş, dünyaya bir çocuk gelmiştir. Doğan çocuğa Perseus adı verilir; anlamı "yok edici" dir.

Perseus miti bugün de iktidarını vermek istemeyen ve sonsuza kadar yaşayacağını sanan insanın çıkmazı olarak güncelliğini korumaktadır.

Ama Perseus söylencesi çağlar ötesinden yalnızca bunu söylemez bizlere: Mitlerin evreni sırlarla doludur; hattâ sakladıkları, bizlere anlattıklarından fazladır. Mitler, ilk çağlardan günü-

müze kalan bilgi kapsüllerinin en özgün ve en yalın ilk örnekleri olarak düşünölmelidir. Dünya tarihine dair kısa notlardır onlar ve evrenin varoluşundan beri insanlığın yaptığı büyük yolculuğun anlamını bulmak için bilinçdışına yazılmıştır.

Belki bugün kimileri için mitler fantastik, sıra dışı öyküler olmaktan öte bir anlam taşımayabilir veya tam da bu nedenle çok anlam ifade edebilir. Bugün bile inanılması en olanaksız durumları veya aklın alamayacağı yaratıkların olabilirliğini kabul etmeye dair insanın zihninde çok ötelelerden gelen hazır bir zemin vardır. Sanatın büyüleyici yaratımında bu müthiş arkaik miras sanatçının yaratıcılığını tümüyle beslemiştir. Mitlerde dile gelen olağanüstü dünyalar; tanrısal kahramanlar ve insani zaafalara sahip olan tanrılar; insan aklını zorlayan yarı insan, yarı hayvan, yarı bitki veya başka gerçeküstü özelliklerle donanmış yaratıklar; çağlar boyu başka yaratıcı ürünler ve yapıtlar içinde defalarca yeniden yaratılmış ve kurgulanmıştır. Bütün bunlar, dün olduğu gibi bugün ve gelecekte de sanatçıların hayranlık duyulan yapıtları içinde yer alacaktır.

Mitler yalnızca insan benzeri, ölümsüz tanrıların ve onların maceralarının olağanüstü fantastik öyküleri değil; bir çiçeğin, kayanın, rüzgârın, toprağın, ırmakların ya da hatırlamadığımız bir böceğin yani hep gözümüzün önünde olan doğanın saklı hikâyeleridir. Daha önceden atalarımızın yaşayarak ve öterek edindikleri bilgilerdir. Varoluşa ve yok oluşa dair bu bilgiler kuşaktan kuşağa taşınmıştır. Jung'un 'ortak bilinçdışı' dediği, şifreleri evrensel arketip ve sembollerle yazılmış olan, bütün insanlığın ve kozmosun bilgisinin sonsuz okyanusuna depolandığı ve bir daha çekilmesi mümkün olmayan ölümsüz bir filme ait çok uzun ve köklü bir senaryodan kısa sahnelerdir bunlar...